

Mai Világ

Független politikai napilap

Kereskedő és Kiadóhivatal
Cluj. Str. Iuliu Maria 8
Telefon 6-30.

Becsületes emberek

nem igen tudnak a Wertheim-szerény közelébe jutni s hiába szeretnének vállalkozást kezdeni, vállalkozást kibővíteni, találmányt kidolgozni, komoly munkához tökélet, bizalmat szerezni. Ezek az emberek nem ismerik a varázsszót, amelytől megnyílnak a tapétás ajtók és talán tulságosan is biznak a becsületesség hódító és meggyőző erejében. Ők elmondják a pénz emberének: becsületes kereskedő, iparos, feltaláló vagyó, van egy gondolatom, amivel tisztességes pénzt lehetne a munkámmal szerezni, csak kölcsö kellene hozzá, — adjon, uram, kölcsönt.

A sikernek a bizalom a kulcsa és a becsületességnek veleszületett átka, hogy nem tud annyi bizalmat kelteni, mint a szélhámosok és a csalók. Mert a szélhámos nyilván ugyanolyan kedves gyermeke a természetnek, mint a tisztességes ember és a természet a maga nagy szeretetében egyformán ragyogtatja a napját jókra és gonoszokra, tisztességes emberekre és panamistákra. A szélhámost sem akarta halálra ítélni a természet, és amennyivel több becsületességet oltott beléje, annnyival több szuggesztív erőt adott neki. Ez biztosítja fennmaradását a harcban, amelyet évezredek óta viv a becsületességgel.

Mindhogy azonban a harcban többször győz a szélhámososság, mint a becsületesség, tenni kellene valamit, hogy a becsületesség ne legyen alárendelt helyzetben a szélhámosossággal szemben. Talán korrigálni kellene a természet mesteralkotását.

A becsületességet ki kell oktatni, hogy a szélhámosság álarcában kell jelentkeznie, ha diadalmaskodni akar. Tanulnia kell a szélhámostól. A becsületességhez hozzá kell csapni mindazt, amivel a szélhámosság dolgozik. Becsületesebbnek kell mutatkoznia, mint amilyen a valóságban. Mert a becsületességnek nincsenek fokozatai, szélhámosnak kell látszania, hogy a becsületesség benyomását keltse és az emberek bizalmát felkeltse. Kár lenne, ha becsületesség méltóságán alulinak tartaná és tisztességtelen versenynek mondaná, hogy a szélhámosság eszközeivel harcoljon. Engedelmet, ha a szélhámosság tullicitálja a becsületességet, igazán nem marad más hátra, mint a szélhámososságot saját fegyvereivel legyőzni. Induljon ki abból, hogy ő is szélhámos és az elokvenciával kell jóvátennie azt a hátrányt, amit a becsületesség magával hordoz. És ha diadalmaskodott, leplezze le magát és jelentse ki szerényen: Bocsánat, jó uram, én csak egy becsületes ember vagyok. Nagy lesz a kiábrándulás, de azért nincs kizárva, hogy megbocsátják a becsületességét.

Románia meg van elégedve az optánsper döntésével

Annyit kapnak csak az optánsok, mint a romániai birtokosok — Magyarország elégedetlen

(Budapest, szeptember 17. MTI.) Az optánsperben hozott jogászbizottsági határozatot a magyar delegáció nem tartja kielégítőnek. A román delegáció azonban a döntéssel meg van elégedve és ebben az irányban fog bejelentést tenni a mai ülésen.

A döntés értelme az, hogy Románia csak annyi kártérítést köteles adni az optáns birtokosoknak, amennyit a román állampolgárok kaptak kisajátított birtokaik után. (A magyarok tudvalevőleg aranyértékben való kártérítést kértek.)

(Bucuresti, szept. 17.) A Dimineata tegnapi külön kiadásában fentartással közölte azt a hírt, hogy a Népszövetség Magyarország javára döntött az optáns ügyben és ebből kifolyólag Románia kilep a Népszövetségből. A Cuvantul ez ügyben írt cikkének címe A román kormány alarmirozva van.

Belpolitikai körökben élénk benyomást keltett a hír. Duca belügyminiszter tegnap este több ízben telefonált Floricára Bratianu Jonel miniszterelnöknek, akivel közölte a Genfből érkezett híreket. Bratianu a hírek következtében ma Bukarestbe érkezik. Kormánykörökből megerősítik a hírt, hogy a

Népszövetségnek Romániára súlyosan hátrányos lépése esetén a román kormány el van határozva, hogy kilep a Népszövetségből. Románia kilepése ügyében a kormány mindaddig nem cselekszik semmit, míg az összes politikai pártokat meg nem hallgatja ez ügyben. Beavatott körök szerint a régensség rövidesen pártpolitikai értekezletet hív össze, amelyen dönteni fognak Románia Népszövetségből való kilepésének ügyéről. Természetesen azonban, hogy mindaddig nem döntenek, míg Titulescu külügyminiszter riportja ez ügyben meg nem érkezik Bukarestbe.

Egy angol eskadron hadihajó érkezik Máltából a konstancai kikötőbe

(Bukarest, szept. 17. Saját tud.) A szovjetflotta román vizeken való megjelenésével kapcsolatosan ma hajnalban a következő jelentések érkeztek Bukarestbe:

A Fekete-tengeri partvidékről ágyulövés zaja hallatszik a tengerről, melyek kétségkívül bizonyítják, hogy az orosz flotta manővert rendezett a Fekete-tengeren. Mamaiai jelentések szerint az orosz flotta a mamaiai kikötő előtt is látható volt. Mindössze négy és fél kilométernyire voltak az orosz hajók a román partoktól.

Máltai jelentések szerint onnan egy angol eskadron érkezik rövidesen a

konstancai kikötőbe és több hétig ott fog horgonyozni.

A Stella-nevű gőzös, amely valamikor a Wrangol-flottához tartozott, ma hajnalban futott be Egyiptomból a konstancai kikötőbe. A Stella kapitánya megjelent a kikötői hatóságoknál, kérve, hogy legénységét — mely tisztára orosz, — hajózzák ki és cseréljék ki román legénységgel.

Tuslaji jelentések szerint az orosz hajók ma hajnalban megint megjelentek a láthatáron. Később jelentették, a Viitorulnak, hogy az orosz hajók nem érték el a román vizeket, hanem semleges vizen maradtak.

Mihály király arcképével új bélyegeket bocsát ki a posta

(Bucuresti, szept. 17.) A román posta vezérigazgatósága rövidesen bevonja a Ferdinánd király arcképével ellátott postabélyegeket és új nyomású bélyegeket fog forgalomba hozni, melyen Mihály király arcképe lesz látható. Erre célra öfelségéről új fényképet készítenek, melyen a király fehér bluzban, viszáhajtott selyemgallérral és fehér nyakkendővel látható.

Az új bélyegek kliséjét és a nyomását az állam újonnan berendezett bélyegnyomdáiban fogják elkészíteni, melynek berendezése teljesen hasonló a világhírű müncheni Bruckman grafikai intézetéhez. Az új bélyegek 1928. év ja-

nuár havában fognak forgalomba kerülni.

Ugyancsak elhatározták azt is, hogy új okmánybélyegeket hoznak forgalomba, melyeken a postabélyegeken látható képe lesz a királynak. A posta vezérigazgatóság vezetői a postabélyegeket a leg egyszerűbb formában akarják kiállítani az új francia bélyegek mintájára. Az új bélyegek közepén öfelsége képe lesz látható, felül Románia, a kép alatt pedig „Posta” felírás lesz alkalmazva, míg a bélyegek értékét a kép baloldalára fogják feltüntetni. A különböző bélyegkategóriák színe a jelenlegi marad.

Kilakoltatási

keresetet nyújtott be kolozsvári városi tanács Utalea volt polgármester ellen

(Cluj-Kolozsvár, szept. 17.) Kolozsvár városa évek óta meddő kísérleteket tesz, hogy Utalea volt polgármestertől visszakapja a város Farkas-uccai házának kilencszobás lakását.

Ez év tavaszán Utalea, Mahali polgármester ismételt erőfeszítésére sem volt hajlandó kiköltözni, miért is Kolozsvár városi tanácsa kilakoltatási keresetet adott be ellene és külön keresetet indított a negyvenezer lejt kitevő házbértartozása behajtására.

Tíz bérház és számos villa

(Bukarest, szept. 17.) A Monitorul Oficial ügyében a legszigorúbb vizsgálat folyik továbbra is. Enescu vizsgálóbíró tegnap lefoglalta az öngyilkos Tomescu igazgató teljes vagyonát, melynek értéke mintegy 50 millióra rug. A többiek között a vizsgálóbíró 10 bukaresti bérházat, és 10 erdélyi villát is zár alá vett, melyek amint kiderült, a sikkasztó Tomescu igazgató tulajdonát képezték.

Elfogták a bukaresti bankbukás repülőgépes szökevényeit

(Budapest, szept. 17.) Nagy feltűnést keltett nemrég Weisz Emil és fia Őszi Gyula bank rt. bukása, amelyről megállapítást nyert, hogy hamis bukás volt és sok kisegyzéstaniát tett tönkre. Weisz Emil és Őszi Gyula repülőgépen Párisba szöktek, ott letartóztatták őket, de mielőtt a budapesti körözölével megérkezett volna, a két szélhámost elengedték.

A budapesti hatóságok most értesültek, hogy Őszi Gyula Génuban van. A kiadatási eljárás csendben megindult és eredményesen fejeződött be. Őszi olasz csendőrség elfogta és máris utban van vele a magyar határ felé. Weisz Emilt Bologneban tartóztatták le a francia hatóságok, úgy hogy rövidesen őt is Pestre szállítják.

A CFR. olcsóbbá teszi a közelforgalmat

A CFR vezérigazgatósága egy bizottságot küldött ki, mely az új CFR személyszállítási tarifának kidolgozásával van megbízva. A bizottság elhatározta, hogy a IV. osztály megszüntetésével kapcsolatban újból életbelepteti 60 kilométer távolságig a zónarendszert, melynek tur-retur jegyei 30 százalékkal olcsóbbak lesznek, mint a jelenlegi érvényben levő személyszállítási tarifa harmadik osztályának árai.

MAI PÉNZPIAC

Szokrataviró zavar miatt a Rador T. I. lapzártáig a nyitást nem közölhetta.

SELECT
ADOLF MENJON

FLORENCE VICTOR

legújabb nagyszerű vígjátékunkban
A NAGYHERCEGNŐ ÉS A BOHÓC
Monopol Fanametfilm

A CFR

vezérigazgatója ma táviratban utasította a kolozsvári kerületet, hogy a Tarr-panama eltűnt iratait adja át az ügyészségnek

(Cluj-Kolozsvár, szept. 17. A Mai Világ tudósítójától.) A kolozsvári vasúti panama szerteágazó számai egyre jobban bogozódnak. Egy bukaresti távirat tegnap szenzációs fordulatot adott a bűnügynek. A táviratot az államvasutak legfelsőbb vezérigazgatója intézte a kolozsvári üzletvezetőséghez, azzal hogy

a legrövidebb időn belül szolgáltatásuk át a Tarr-panama aklait a kolozsvári ügyészségnek.

Ugyanakkor pedig arról is intézkedik a felsőbb helyről érkező távirat, hogy a vizsgálóbíró hallgassa ki azonnal azokat a felsőbb tisztviselőket, akik a vizsgálati körülmények között szerepelnek.

A felsőbb rendelet a kolozsvári ügyészség átiratára történt, amely tudvalevőleg néhány nappal ezelőtt hivatalos úton értesítette az igazságügyminisztert, valamint a CFR Bukarestben székelő vezérigazgatóságát, hogy egy panamát lepleztek le Kolozsváron, amelynek már egy letartóztatottja is van. A vizsgálatot azonban nem folytathatják le, mivel

a kolozsvári üzletvezetőség nem hajlandó kiadni a házivizsgálat eredményének aklait.

Erre a hivatalos átiratra intézkedett a bukaresti vezérigazgatóság.

A vasúti botrány a jelek szerint újabb fordulatot vett és amennyiben a vizsgálóbíró elé kerül az ügy, úgy minden bizonnyal hamarosan kiderül, hogy hol is voltak az aklák és kiknek volt érdekükben azokat visszatartani.

URANIA
MALEC

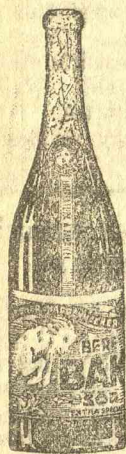
kiváló komikus

MALEC COW-BOY

(vagy Mavec és a tehén)

2 órai folytonos vetetés.

Monopol Fanametfilm

Dreher-
Haagenmacher
Bakó-sörRégi jó
minőségben
ismét
kapható!

Kis üvegben is!

Christofle & Co Paris

világhírű evőeszközyár gyönyörű kivitelben készült legfinomabb minőségű evőkészletek első szállítmánya megérkezett és vételkényszer nélkül megtekinthetők egyedüli árusítás:

Henry S. Braunfeld

Királyudvari ékszerész, Cluj, Piața Unirii (Főter) 15. Telefon 6-43.

Ileana hercegnő bárkáját magával sodorta a tenger

A királyi hercegnőnek semmi baja nem történt és egy német hajó mentette meg

(Bazargic, szept. 17.) Csütörtök este fél 10 órakor Ileana királyi hercegnő a „Stih” ágyunaszádon tett látogatása után kíséretével elindult a nyílt tengerre egy bárkával, melyet 6 tengerész tiszt vezetett. Este 11 órakor hirtelen viharzani kezdett a tenger és a hercegnő bárkáját elkapták a hullámok és sodorták messze ki a tengerre. Éjfél felé Cavernei közelébe sodorta a bárkát a vihar, ahol az

„Arta” német gőzhajó horgonyzott. A királyi hercegnő és kísérete bőrig ázva menekült a német hajó fedélzetére, ahonnan reggel a „Stih” ágyunaszád Balcigba szállította. Az eset szemtanúi szerint a királyi hercegnő a legnagyobb veszély közepette is hidegvérűen viselkedett és jókedvét életveszélyes pillanatokban sem veszítette el.

Goldisék újra kilépnek a néppártból

(Arad, szept. 17.) Aradon Goldis László elnökle alatt tegnapelőtt értekezletet tartottak a Goldis köré csoportosuló politikusok. Az értekezleten többek között dr. Bogdan Dobosan és Grop-san ismert temesvári politikusok is résztvettek. Az értekezlet megtárgyalta

a bel- és külpolitikai helyzetet, valamint megbeszéltek a Goldis-pártiak magatartását a Néppárttal szemben. Valószínű, hogy az értekezlet következtében a Goldis László köré csoportosuló politikusok kilépnek a Néppártból.

Hétezer ember halt meg eddig kolerában Nankingban

(London, szept. 17.) Kinában a kolerá mindinkább terjed. A Jang-Ce völgyében a lakosság nagy része megbetegedett. Egyedül Nankingban hétezer em-

ber halt meg eddig kolerában. Sanghaji jelentések szerint ott is előfordultak kolerás megbetegedések.

Hodor prefektus tizparancsolata a közigazgatási tisztviselőkhez
Kolozsmegye prefektusának körrendelete a főszolgabírákhoz

Cluj-Kolozsvár, szept. 17.) Hodor Victor közigazgatási felügyelő és jelenleg Kolozsmegye prefektusa nagyon megzavart körrendeletet készített a főszolgabírák számára és a tisztviselői apparátus megrendszabályozása végett részletesen kidolgozott utasításokat adott.

Hodor prefektus 10 pontba foglalja össze a közigazgatási hivatalnoknak a ténykedését. A tisztviselőnek legelső sorban is előzeteseknek kell lennie a lakossággal szembe. Minden tisztviselőnek szem előtt kell tartania azt, hogy ő van a népért és nem a nép ő érte. A tisztviselőnek hivatásukat pontosan a törvények és érvényben lévő rendeletek szerint kell betölteniük. Igen fontos dolog, hogy a különböző hivatalok között a legteljesebb egyetértés és együttműködést megőrizzék. Különös tekintettel kell lenni és nagyfontosságot tulajdonítani az egyházi szervek működésére és így a közigazgatási tisztviselőnek elsőrangú kötelessége az, hogy az egyházi személyek tekintélyét és tiszteletadását szem előtt tartsák és azokat kulturális munkájukban hathatósan támogassák. A községi hatóságoknak kötelességük, hogy több évre kiterjedő programmal a községi vagyont növeljék. A község — tulajdonképpen — az állam életében alapvetős sejtet képez és így a községeknek felvirágazása tulajdonképpen az egész ország jólétét jelenti. A közigazgatási tisztviselőnek kötelessége, hogy a falvakban a népet felvilágosítsa a helyes termelés irányelveiről. Így a földmivelés, fakitermelés és többi falusi foglalkozások a közigazgatási szerv figyelmes és körültekintő programja által nyerik a szükséges fejlődést. A falvak életében igen fontos a szövetkezetek és népbankok felállítása. Kötelessége a közigazgatási tisztviselőnek, hogy a falvak kulturális életét fellendítse.

A falvak szociális és gazdasági életében, de az állam közéletében is nagyfontossággal bír a közlekedési eszközök, közutak, a hidak stb. jókarbantartása. Különös tekintettel a közvagyon kezelésének tisztaságára, az állami számviteli törvény összes intézkedéseit szigorúan be kell tartani. A közigazgatási ténykedés legelső és legfontosabb feltétele a gyorsaság, éppen ezért a tisztviselők ne huzzák, halasszák a hozzájuk tartozó ügyek elintézését, hanem lelkiismeretesen és pontosan intézzék el a polgárok hozzájuk kerülő ügyes-bajos dolgaiat. Az állami közegek nemtorodomsága folytán a falvak népességét az alkoholizmus és különféle népbetegségek megtizedelik, szükség van ebből a szempontból is a hatóságok körültekintése és különösen pedig a koresmák működésének szigorú ellenőrzésére. Az egyes járásek és megyék tisztviselői karában fel kell ébreszteni az együttműködés szükségességének felismerését és éppen ezért tisztviselői összejöveteleket és megbeszéléseket kell rendezni minél gyakrabban, hogy az egyes megyék és járásek vezetőse szempontjából egyöntetű eljárások legyenek bevezethetők. Közterhek viselésének igazságos módja csak az lehet, ha minden állampolgár egyforma, méltányos és anyagi helyzetének megfelelő elbánásban részesül. Nem helyes közigazgatás az, ha az egyik állampolgárt a másiknak a rovására előnyben részesítjük.

Főbb pontokban ez van Hodor prefektus új körrendeletében. Hodor prefektus nyilván teljes jóindulattal és hivatásának komoly felismerésével fogott hozzá a helyes közigazgatás alapelveinek leszögezéséhez. Ha annyi erélyt fogunk látni a kivitelben, amennyi helyes felfogás látszik az elméletben, akkor Kolozsmegye közigazgatása valóban min-taszerűvé válhatna.

Kilakoltatták a lakáshivatal elmozdított főnökét

(Cluj-Kolozsvár, szept. 17. A Mai Világ tudósítójától.) A vármegyei prefekturán működő lakáshivatal főnöke ellen szabálytalanságok miatt néhány héttel ezelőtt fegyelmi vizsgálat indult meg. A fegyelmi eljárás eredményeként a főnököt úgy a Comisia mixtatól, mint a lakáshivatal éléről elmozdították.

A lakáshivatal volt főnökét a menesztés után elérte a végzet, amely sok kolozsvári családot tett hajléktalanná.

A tegnap délután ugyanis rendőrök jelentek meg a főnök lakásán és minden bejelentés nélkül kilakoltatták a rekvirált szobákból.

A kilakoltatás élénk feltűnést keltett a városban, annál is inkább, mivel eddig csak azt szoktuk meg, hogy a lakáshivatal főnöke tegyen ki az utcára másokat. A kilakoltatási ügy folytatása valószínűleg a bíróság előtt fog lejártsódni.

SZÍNHÁZ - MOZI

A szent együgyűség

nagy költőjét, Buster Keaton látuk tegnap az Uránia mozgóban, a Malec, mint cowboy című filmben. Malec elindul világgá, a világ minden elképzelhető akadályt utjába gördít, ő maga sem tudja, mi lesz vele, csak elvégzi mindig az elébe kerülő feladatokat, ahogyan éppen tudja a mennyi ártatlanságban tör elő a cél felé, amit csak sejt, de nem lát. Most cowboy-nak kell beállnia, mert éppen egy prairie közepén gurul le a vonatról s összetalálkozik egy szegény, szarvattal, kiszolgáltatott tehénnel. Ennek a kedves, ragaszkodó, jámbor állatkának védelme lett most a Malec feladata. És megvédí tüzön-vízen keresztül, hőstetteket vísz végbe, nem magáért, csak hogy a tehénkét megmentse, vágóhídra ne vigyék. A vágató fantázia vonatja elragadja, ő megfékezi azt is, belekerül a nagy amerikai város kellős közepébe egy egész csordával, csak hogy a kocsitként megmenthesse. A végén már, amikor a csorda másként nem enged, a mi Malecünk maga is beáll ökörne, piros maskarába bujkál s úgy megyen a csorda előtt, amely így megéri őt és engedi magát vezetni. Lehet-e másként, minthogy Malecnek végül is minden sikerül, még az is, amiről nem is álmodott? Az ilyen szent bizalom önmagában rejti a biztos diadalt — minden csoda-érzés felett. Nagy, nagy művész Buster Keaton és mély komikumában nemcsak humor, hanem megrendítő sejtetem is van a legnagyobb emberi eszményekről. (k.i.)

A színházi iroda hírei

Szombat: Cirkuszhercegnő. (Kolbay II. díkó, Tompa Béla vendégjátéka. A bérlet.
Vasárnap délután fél 3 órakor: Akáfavirág.

Szabad bemenet vételkényszer nélkül!

Olesó
könyvvásár
Kolozsváron5 lejől 40 lejig veheti
meg most a szépirodalom remekét.

10.000 kötet

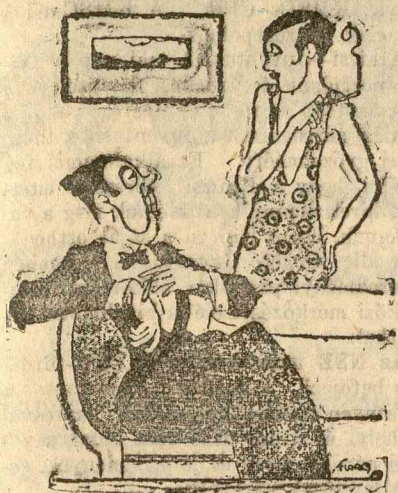

kerül eladásra. Szépirodalom, technika, tudomány. A Főter és Mátyáskirály-u. sarkán

CULTURA
könyvkereskedés

HIREK

A szerény ember

— Adja már ide a kezét, Lili kisasszony.
— Szívesen, ha meg akarja tartani.
— Oh, nem vagyok én olyan szerénytelen.

Apró tragédiák

Hangsúly az egész

Amikor először mondta: tavasz volt. Mint a tárcatörténetekben: virágos, illatos, sejtelmes. (Bocsánat, ha valami jelzöt kifelejtettem.) Az arca ragyogott, a szíve tele volt boldogsággal, szeretettel, szerelemmel csodálattal ifju hitvese iránt. (Milyen szépen nevezik eleinte a feleséget!) Szóval amikor először mondta, akkor még itt tartottak. A tavaszról és az ifju hitveséről. Pontosan egy héttel a nászut után voltak és ha jól emlékszem arról volt éppen szó, hogy színházba megyünk. Páholyt kaptam. Gondoltam, szalma vagyok, hadd jöjjenek a fiatalok. Este volt már, háromnegyednyolc, negyedórával kezdés előtt. A férj (a férjet már akkor is férjnek hívják) gyorsan kész volt, az ifju hitves azonban nem. Izgatottan öltöztött a szomszéd szobában. Selymek susogtak, zizegtek, muzsikáltak, míg végre két perccel nyolc előtt megjelent öngnagsága. Az arca kipirult volt, a hangja izgatott és elfulva mondta:

— Istenem, azt sem tudom, hogyan nézek ki.

(Így mondta. Én tudom, hogy germanizmus tanár ur kérem! De így mondta és nekem is így kell leírni.)

Hát ekkor történt. A férj arcára kiült a boldogság, a gyönyörűség, ránézett az asszonyára és bárszony melegen sugta a fülébe:

— Én — tudom!

Ugy kedves? Annyi volt benne a báj, a szeretet, a melegség, hogy majdnem könny szökött a szemembe. Szavamra mondom! Én ilyen érzékeny lélek vagyok.

Azután elmúlt a tavasz, elmúlt a nyár és ősszel újra kinyitottak a színházak. A napokban páholyjegyet kaptam. Történetesen megint szalmát kaptam. Istenem — gondoltam, olyan kedvesek ezek a fiatalok, elviszem nekik.

Háromnegyednyolc volt. A férj hamar meg volt. Öngnagsága nem. A szomszéd szobában selymek susogtak, zizegtek, muzsikáltak, nyolc előtt két perccel még mindig muzsikáltak, a férj pedig mellettem állt és az ablakon — dobolt. Ő is muzsikált. Izgatottan muzsikált. És beszélt, hogy „mozog már kérlek”. Azután megjelent öngnagsága. Izgatott volt, az arca kipirult és elfulva mondta:

— Azt sem tudom, hogyan nézek ki?

(Az egész nyár nem volt neki elég, hogy leszokjon a germanizmusról.)

Hát ekkor, ekkor hallottam kérem másodszer. A férje ránézett. Végignézte. Nyelt egyet. Azután így szólt:

— Én — tudom!

Nem olvadnak össze, de közös főpásztoruk lesz a nagyváradai és szatmári püspökségeknek

Eladó a nagyváradai katolikus püspökség palotája

(Bucaresti, szept. 17.) A konkordátummal kapcsolatban valamennyi erdélyi lap megírta azt, hogy a szatmári és nagyváradai katolikus püspökségek össze fognak olvadni, — csupán a Mai Világ közölte Dolei pápai követ szájából ennek a hírek cáfolatát. Ma a két püspökség ügyével kapcsolatban a következő feltevéstől megbízható információkat közölhetjük:

A szóban forgó egyházmegyék csupán személyi unióban kapcsolódnak össze, amennyiben közös főpásztoruk lesz, de egyébként megtartják autonómiájukat. Ezt bizonyítja, hogy a konkordátum beiktatása után változatlanul tovább fog működni mind a két káptalan, megmarad mind a két szeminárium s általában nem épül le egyik egyházmegyei intézmény sem. Miután azonban csupán

egy püspök lesz, a két püspöki palota feleslegesnek látszik s ezért

a nagyváradai püspökség gyönyörű, óriási értékű palotája máris eladó.

Az ehhez szükséges miniszteri engedélyt már ki is adták, csupán vevő nem találkozik a páratlan szépségű épület-tömbre.

Az új püspök személyéről addig szó sem eshetik, míg Bornemissza szatmári egyházfő életben van. Ami a coadjutor-ságot illeti, erről csak akkor lehet szó, ha maga a püspök kívánja coadjutor ki-nevezését, mert Róma hasonló esetekben sohasem oktrojál. Különben is azzal a ténnyel, hogy Szabó István nagyprépost bérmlási jogot nyert az egyházvezetés ügye csaknem elintéződött.

Hadbírószág elé került egy család, amely nem tudta kifizetni az adóját

(Cluj-Kolozsvár, szept. 17. A Mai Világ tudósítójától.) A Romániában divatosá vált adóprérendszer magával hozza azt, hogy nap-nap után fordulnak elő ugynevezett adóbotrányok. Az incidensek provokálói leggyakrabban a pénzügyigazgatók ágensei, akik a megengedett határokon túllépve, túlzott agresszivitást fejtenek ki, az adófizető polgárokkal szemben.

Egy ilyen tipikus adóbotrányt tárgyalt tegnap délelőtt a kolozsvári hatodik hadtest hadbírószága. Colomitiue hadbíró ezredes elnöke alatt. A vádlottak pedig Buciu Mihály, nővére Juliska, két öccse Miklós és Iván, valamint unokaöccse Petrovai László ülték.

A vádirat szerint 1926 május 4-én Oros Victor maramarosszigeti adótitviselő Petrova községbe ment, hogy az adó be nem fizetése miatt járó büntetéseket behajtsa. Az adóágens ennek kapcsán ellátogatott Buciu Mihály házába is, ahol annakidején nagy volt a pénzügyi. Erélyesen felszólította a családot, hogy fizessék ki a büntetéseket, ezek azonban a legjobb akarat mellett sem tudtak eleget tenni a felszólításnak és

így az ágens Nicoria Vasile esendőrmester segítségével lefoglalta a ház ingóságait, majd nekifogott azok elszállításának. Buciu öccseivel: Miklóssal, Ivánnal és Juliska nővérével, valamint édesanyjával ellenszegült a kérésnek és nem engedték kivinni a holmikat a házból. Ennek kapcsán éles vita fejlődött ki a két párt között, majd botokkal egymásra rohantak és ütlegelni kezdték egymást. A verekedés véresre fajult, úgy, hogy többen megsebesültek.

Feljelentés folytán eljárás indult a Buciu család ellen, hatóság elleni erőszak és súlyos testisértés címén.

A tegnapi tárgyaláson a feljelentő Oros kijelentette, hogy verekedés hevében agyba-főbe verték, egyik fiu pedig fejsejéért szaladt és azzal megakarta ölni. Az ágens ezen állítása nem bizonyult valósnak. A hadbírószág Popescu Ilariu kapitány védőügyvéd beszéde után enyhítő körülmények figyelembevételével Buciu Mihályt felmentette a vád alól, Juliskát 8 napi, Miklóst 5 napi, Ivánt és Petrovici Lászlárt pedig 10—10 napi elzárásra ítélte.

— Felemelték a kolozsvári városi villanyüzem alkalmazottainak fizetését. A kolozsvári városi villanyüzem alkalmazottai voltak az összes városi hivatalnokok között a legrosszabbul fizetve, míg a munkaidejük egy órával több volt, mint más városi hivatalokban. Dr. Lucian szociáldemokrata városi tanácsos intervenciójára a városi tanács 15 százalékkal felemelte a villanyüzem alkalmazottainak fizetését.

**SELECT
ADOLF MENJON**

FLORENCE VICTOR

legújabb nagysikerű vigjátékukban
A NAGYHERCEGNŐ ÉS A BOHÓC
Monopol Fanametfilm

— Nem kért bocsánatot, tehát pofont kapott. Budapestről jelentik: Tegnap délután kinos botrány játszódott le egy körüti kávéházban, amelynek tulajdonosát egy fiatalember a kávéház közönsége előtt inzultálta. Az affér előzménye az volt, hogy a kávéház tulajdonosa napokkal ezelőtt figyelmeztette a kávéház kiszolgáló személyzetét, hogy egy nőt, aki a kávéház vendégei közé tartozott, ne szolgáljanak ki. Ez a nő este ismét megjelent a kávéházban, amikor is a kiszolgáló pincér nem akarta kiszolgálni. A nő hangos szóvita után eltávozott. Nem sokára megjelent egy fiatalember a kávéházban, felkereste a tulajdonost és elmondta neki, hogy ő annak a nőnek a

vőlegénye és felszólította, hogy kérjen tőle bocsánatot. A tulajdonos erre azt felelte, hogy előbb megvizsgálja, hogy tényleg érdemes-e arra a hölgy. A fiatalember erre kétszer hatalmasan arcúitotta a kávéház tulajdonost. Természetesen nagy tumultus keletkezett. Rendőrt hívtak, aki mindkettőjük nevét felírta és így az affárnak a rendőrségen lesz folytatása.

**URANIA
MALEC**

kiváló komikus

MALEC COW-BOY

(vagy Mavec és a tehén)

2 órai folytonos nevetés.

Monopol Fanametfilm

— Egy kereskedő kalandja az adóhivatalban. L. S. Malom-utca 14. sz. alatti kereskedő adóhivatalnok akart befizetni az adóhivatali pénztárnál s közben a pénztár előtti párkányra tette a kalapját. Egyszerre odaugrott az egyik hivatalnok és rácsapott a kalapra „meg van a kalapom” — kiáltott, feltette a fejére a kalapot. A kereskedő megszegegyenülve tiltakozott a gyanúsítás ellen, bizonygatva, hogy nemesak egy olyan kalap van a világon. A hivatalnok azonban mindvégig fenntartotta, hogy a kalap az övé s meggyanúsította a kereskedőt, hogy a kalapban levő kezdőbetűket kiéserélte, egyszóval, lopta a kalapot. L. S., aki 18 éve adófizetője a városnak, mint egy tolvaj kellett kivonuljon a hivatali helyséből. Az esetről jelentést tett a hivatalnok főnökének.

**APOLLO
LIANE HAID**

és

ALFONS FRIELAND

közkedvelt művészek.

UTOLSÓ TÁNC

megható 8 felvonásos drámában.

Monopol Concordia

— Halálozás. Nagy részvét mellett temették el Nagyiklodon Lusztig József-nét, aki 68 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Jótékonyaságáról ismert volt az egész környéken és halálát férjén kívül, három gyermekén kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

— Képkiallítás az Újságíróklubban.

Tehetséges nagybányai festő nyitja meg vasárnap délelőtt 10 órakor képkiallítását a kolozsvári Újságíró Klub termében. Klein József, a budapesti képzőművészeti akadémi elvégzése után Nagy-bányára került, majd Párisba ment. A kolozsvári kiállításon 35 Párisban festett képe és rajza kerül bemutatásra.

Kevés fát fogyaszt,

ha magas kalóriájú fát vásárol a Fagyapolgyárnál v.

Grün fatelep

(v. Külkeajntó-ut) Telefon 10.

— Elköltözött a Ferenc József-ut sziguranca. A kolozsvári Serviciul Special de Siguranta Ferenc József-ut 54. szám alól Ferenc József ut 116. szám alá, a Gross-palotába költözött át.

— Sikasztási ügyben felmentve, gyilkossági gyanu miatt letartóztatva. Budapestről jelentik: A büntetőjárásbíróság előtt ma ritka eset történt. Limperger Vilmos kereskedelmi alkalmazott állott a bíró előtt sikkasztás vétségének vádjá miatt. A bíró megkérdezte tőle: volt-e már büntetve. A vádlott keményen felelt: nem. Az ügyet letárgyalták és bíró a teljesen jelentéktelen váddal szemben felmentette a vádlottat. Mikor a vádlott távozni akart, a bíró így szólt: Ne távozzék, már iderendelttem két detektivet. Az iratokból látom, hogy önt a veszprémi törvényszék három rendbeii gyilkosság miatt körözi. A vádlott kétségbeesve tiltakozott a gyilkosság ellen, tévedést, néveserét emlegetett. Mindezt hiábavaló volt. A detektivek bekisértek a vádlottat a főkapitánysághoz, ahol fogva tartják.

Fogadjunk...

— Fogadjunk, el sem hiszi, ha mondom, hogy mindenkit izgat az optáns-pör döntése, csak engem nem...

— Persze nincs kisajátított földje?

— Nem azért Pancser ur, de nekem van egy könyvem, melyben az ítélet, minek szövegére annyira kíváncsiak, szóról-szóra benne van...

— Egy könyvben benne a döntés, mit tegnap hoztak?

— Szóról-szóra, Pancser ur...

— Ne tessék úgy felizgatni, hol az a könyv?

— Ne izguljon Pancser ur, hanem vegyen elő egy szótárt, abban megkeresheti szóról-szóra a döntést...

— De azt hallottam kérem, hogy a tárgyalásokat nagyon befolyásolta a Magyar Párt elnökének a parlamentben tett nyilatkozata, amelyből alig lehet kivenni, hogy sérelmek is vannak...

— Mindenki nevében mondotta ezt?

— Nézze Pancser ur, éppen ezen a ponton sikerült a dolgot némiképpen a delegátusoknak megmagyarázni. Elmondották komolyan azt, amit tréfásan én a következőképpen mondanék el:

Két szomszéd találkozik. Az egyiknek szemben van az ablaka a másikéval és éppen emiatt panaszkodik, nevezetesen kéri, hogy függönyözzön le az ablakot, amikor a feleségével szerelmeskedik, mert ő egy szemérmes ember...

„Tegnap délután is igazán megbotránkoztató szerelmi orgiának voltam kénytelen tanúja lenni — fejezi be aprehendálását, mire a szomszédja hangosan felkacag.

„Mit röhög ezen, kérem?”

„Azon nevetek, ha-ha-ha, hogy tegnap egész nap nem is voltam otthon...”

— Szóval az a politikai szerelmi ömlengés a nevünkben?

— Hagyja, Pancser ur, mára ebben maradtunk...

— Pardon, Pancser ur, még egy szóra!

— Nem érek rá, sietnem kell.

— Fogadjunk, el sem hiszi, hogy kitalálom hova siet...

— Ez nem vice! Mindenki tudja, hogy a Segesváry és Társa festőküzletbe rohantok, mert ott kapni olcsón jó festékeket...

— De minek magának annyira jó és kitűnő festék?

— Hogy a publikum ne vegye észre, milyen színtelenek a viceim...

A legújabb őszi és téli női

kabátok

és ruhák

megérkeztek

a

„VENUS” áruházba

Cluj, Strada Memorandului 5.

„FOCUS” tűzifavállalat

elsősz-tályu **bükkhasábot**

szállít kedvező árban

CLUJ,

Str. Gh. Enescu (v' Gyufagyár-u.) 3

Telefon: 4-88.

Föltámadt a betyárvilág Besszarábiában

(Orhei, szept. 17.) Bukovina után Besszarábiából jelentik, hogy ott is feltámadt a rabló világ. Besszarabia nem is olyan régen még menyország volt a különböző banditáknak, kik rabolták-gyilkolták egész Besszarábiát. A banditák királya a híres Cocos volt, kit hosszú harca után a csendőrök lőttek agyon. A vezér halála után Cocos bandája szét-szoródott és jó ideig nem lehetett a rablóknak híré hallani. Most a hírhedt Co-

jan bandita vezérlete alatt megint össze kerültek a rablók és megint veszélyeztetik Besszarabia közbiztonságát. Legutóbb a Cobalea állomásról érkező postakocsi nyolc utasát fosztották ki a banditák, kiket kirablásuk után borzalmas kegyetlenséggel még össze-vissza vertek. A hatóságok legszigorúbb intézkedéseket tettek meg a rablók kézrekerítésére és a csendőrpostákat lovasrendőrökkel erősítették meg.

A világ legnagyobb táncosnőjét az autó kerekébe akadt sálja fojtotta meg

Hogyan élt és hogyan halt meg Isadora Duncan A nizzai tragédia

(Cluj-Kolozsvár, szept. 17.) A nizzai távirat, amely Isadora Duncan halálát hozza, a legváltozatosabb életű és legünnepeltebb tánczeni véres elmúlását jelenti.

Amerikai leányként Kaliforniában látta meg a napvilágot, táncolni tanult, aztán istenadta tehetsége és gazdag képzelete Hellasz földjére vitte. Ott megértette és megszerette Periklesz korának görög táncát, s lett belőle a híres mezitlábos táncosnő, ki görög templomban, hárfá és más ősi görög hangszerek dallamaira lejtette a poétikus táncokat s elragadott vele egy egész világot. Ha ezzel beéri s felismeri azt a pillanatot, mikor a szépség papnőjének el kell tűnnie a nagyvilág szeme elől, Duncan Isadora a legszebb emlék, melyet egy szépért és művészetért lelkesedő emberöltő magának mondhatott. Ámde e kritikus időpont elmúltával Isadora Duncannak újabb élete következik.

Módszereit utóbb magukévá tették és nagyobb sikerrel alkalmazták mások s Duncan Isadora néhány évvel azután, hogy learatta első babáit, már vissza is vonult a nyilvánosságtól s 1904-ben tánciskolát nyitott Grünwaldban, Berlin közelében. Aztán a cári Pétervárra ment, hol nagyobb sikerei voltak s hol saját művészetének s a régi balletstílus összeolvastásából a táncművészet új stílusát teremtette meg. Párisban, ahova ezután fordult, hol legelkessebb bálmulói közé tartozott a nagy szobrász, Rodin, de ahol a balletkar és lange görög ruhái miatt a rendőrség is ellene fordult. Mégis Párisban márt, Neuillyban szép kastélyt rendezett be magának s ragyogó házi ünnepeken gyűjtötte maga köré Páris művészeinek világát.

Szerepe a világháborúban és Moszkvában

A világháború idejében kezdődött mérőben sajátos szereplése. Görögországba ment, melynek királya a végső-kig meg akarta óvni semlegességét s táncolt Athén utcáin, ilyképpen akarva belevinni a görögöket a háborúba az entente oldalán. Athénből ekkor futva kellett menekülnie, mert az entente kiküldöttjének, sőt kémjének tartották. Akkoriban ismételt volt a királyiellenes Venizelosz házában vendége.

A háború s az orosz forradalmak után a szovjet meghívására Oroszországba ment s Moszkvában Lunacsarszkij kultúrnépbiztos megbízásából intézetet alapított több száz munkásgyermek számára. Tánc és zene volt a főfoglalkozásuk. Lunacsarszkij egy palotát bocsátott rendelkezésére és szabad kezét adott neki, hogy tegye lehetővé a régi orosz balletet s új korszakot nyisson az orosz

színpadon. A szovjeturalom negyedik évi jubileumán Duncan Isadora külön számként bemutatta a volt császári Operában az „Internacionale” című saját táncalkotását s természetesen nagy tetszést aratott vele. Később — miért, miért nem — ott kellett hagynia Oroszországot, mint ő maga nemrég mondtatta, azért, mert

„megtiltották, hogy tánc közben égre nézzem fel.”

Oroszországból távozva, 1922-ben Amerikába akart menni férjével, Jesszenin Szergej költővel, de a newyorki hatóságok nem adták meg neki a beutazási engedélyt. Jesszeninhez, kit nagytehetségű költőnek ismertek, oroszországi szereplése közben ment feleségül. Házassága előbb szétválással szakadt szét s mikor Jesszenin utóbb öngyilkos lett, Duncan Isadora már ismét Franciaországban élt. Ott egy ideig nagyon rosszul ment s csak barátjainak segítségével menekült meg attól a kénytelenségtől, hogy áruba bocsássa neuillyi szép kastélyát.

Az utolsó szenzációk

Ez év elején a francia Rivierára költözött új barátjával, egy Szeroff nevű orosz hegedűművésszel. Itt történt meg január közepén az az akkor néhány napig emlegetett eset, hogy az immár negyvenkilencéves táncosnő féltékenységi rohamában a tengerbe ugrott. Egy öreg angol katonatiszt mentette meg, úgy vitték haza nizzai villájába.

Duncan Isadorának két gyermeke volt, de szerencsétlen módon vesztette el őket: 1913-ban autókatasztrófa áldozatai lettek, éppugy, mint az anyjuk.

Az egykor híres táncosnő három évvel ezelőtt nem közönséges feltűnést keltett azzal a fenyegetéssel, hogy közzéteszi azt az ezetre menő szerelmeslevelet, melyeket főképen közéleti nevezetes emberek irtak hozzá. De könyve nem jelent meg soha.

A halálos szerencsétlenség

Három nap előtt a legkülönösebb autómobilszerencsétlenségek egyike érte Nizzában. Autótaxin készült hazamenni. Hosszurojtu velencei sál volt a nyakán. A rojtok végei kicsüngtek a kocsiból s a baloldali sárhányó és a karosszéria közé jutva, beleakadtak a keréküllőkbe. A kerékre rácsavaródó sál megfojtotta a táncosnőt s kivetette az utcára, ahol eltört gerincoszloppal és megcsontított arccal holtan terült el. A halál azonnal bekövetkezett. Egyik jelentés szerint kevéssel a szerencsétlenség előtt egyik barátnője — szerencsétlenség előérzetétől bántva — hiába akarta rávenni, hogy ne üljön fel az autóra.

SPORTVILÁG

Vasárnapi program. Városi sporttelep: D. u. 3 órakor. Ujságírók—Rendőrség válogatott. D. u. fél ötkor: Hagyibbor—Románia. Mindkét mérkőzés rendkívül érdekesnek ígérkezik. — CFR pálya: KMSC—CFR. A KMSC-nél a galaciak is szerepelnek.

Kinizsi—Juventus. A mai nap belföldi sportjának legérdekesebb eseménye Bukarestben kerül eldöntésre, ahol a Kinizsi ad revansot a Juventusnak többszöri győzelméért. Ez alkalommal fog eldőlni, hogy a Kinizsi letöréséről elterjedt hírek mennyiben felelnek meg a valóságnak. Ha a Kinizsi a saját otthonában alig verhető Juventussal szemben jó eredményt produkál, akkor őszi nemzetközi mérkőzései elé is bizalommal tekinthet.

Az NSE uszóversenye a Félix-fürdőben befejezi a gazdag uszószezont. A versenyen számos kolozsvári, marosvásárhelyi és aradi uszó vesz részt a városi gárdán kívül és jó eredmények, rekordjavítások várhatók.

APOLLO

LIANE HAID

és

ALFONS FRIELAND

közkezdelt művészek.

UTOLSÓ TÁNC

megható 8 felvonásos drámában.

Monopol Concordia

APRÓHIRDETÉSEK

Egy zeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. — Álláskeresőknek 50% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégis levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbelég mellékelve van.

Teljes ellátást keresek intelligens családnál VII-ik gimnaziista fiam részére Kolozsváron. Sürgős levelet a Mai Világ dési fiókkiosztójába Hunyadi-utca 2. alá „Katholikus-Református” jelígre kérek.

2000 lej fizeték havonként 1 nagy szobából, konyhából, élelőkamrából és fűtőszobából álló lakásért. Válaszok Dohány-u 18. sz. alá kértnek.

Intelligens családnál, Kolozsváron teljes ellátást keres, ur család 8-ik gimnaziista fia, Megkeresést „Sürgős” jelígre a kiadóba.

Eladó olcsón 1 szekrény, kihúzós asztal 4 székekkel, két kis irodai szék, tulipános láda, etazser, fehér paraván és llyvány. László, Rákóczi-ut 37.

Gyermek sportkocsik, autók, hajlányok, triciklik és gyermekjátékok szép és erős kivitelben Kendoff István gyermekkocsi üzmeben nagyban és kicsinyben a legolcsóbb árban kaphatók, Strada Noua (Uj-utca) 20.

Hölgyeim!

Vételkötelezettség nélkül tekintsek meg a

Carmen

női kalapszalonn

ujdonságait Cluj, Calea Victoriei (v. Kosuth Lajos-u.) 4.

61.000
darab

szappan

kerül eladásra augusztus 31.-től szeptember 10.-ig a

Rózsa Royal

drogeriában Cluj, Főter 26 sz. alatt

Egy vevő csak 6 darabig vásárolhat. Viszontel árusítókban ugyanazok az árak mint a nagyközönségnek.

Figyelje az árakat!